

Natalia STANCU

Un spectacol viu

Floarea de cactus nu este singura piesă a tandemului Barillet și Gredy, gemelizați și prin prenume (Pierre și respectiv Jean-Pierre). Dar este, cert, textul care i-a făcut cunoscuți mult peste limitele Franței – faimă amplificată, desigur, după apariția, în 1969, a filmului cu Ingrid Bergman, Walther Matthau și Goldie Hawn.

N-aș pune simpatia de care se bucură piesa doar pe ingredientele „bulevardului” francez, ci și pe altceva. Mai întâi, evident, pe fantezmele bărbaților (fantezme cu cote în creștere spre secolul nostru!), legate de partenerie erotice și sexuale adolescentine; fantezme care i-au și făcut pe psihologii americani să identifice un nou „complex” masculin, pe care l-au numit „Jennifer” (cam același care l-a inspirat și pe Nabokov în *Lolita*). Aș insista însă, chiar dacă invoc o motivație de sens contrar, mai ales pe acel *happy end*, e drept, „tradițional” care reface echilibrul vârstelor și, mai ales, pe acela al sentimentelor firești (mai) potrivite și (măcar aparent) cu mai mari șanse de trăinicie. Căci peripețiile lui *Stéphanie* arată că faptele bune nu rămân fără ecou, și că nu întotdeauna „fetele bătrâne” mor singure. Și, de fapt, la această schimbare din viața eroinei face trimitere acel titlu despre planta preferată a eroinei, aflată în cabinetul glacial și antiseptic al stomatologului a cărui asistentă devotată este; cactusul cel atât de rezistent la seceta deșertului, dar cu tija neobișnuit de carnală în ciuda frunzelor țepoase. Cactusul care înflorește mai rar, dar într-un chip surprinzător!

Regizoarea Alice Barb ține bine în mână canavaua poveștii și mecanica potențării intrigi, conducând interpreții către compoziții originale și atrăgătoare, pline de culoare și vervă.

Spectacolul este viu și portant, prin alternarea și detunarea efectelor, prin alternarea temporală.

La variația și ritmurile ideale ale fluenței spectacolului contribuie și vocea lui Jacques Brel (selecția reține mai ales versantul vesel săltăreț al melancolicului cantautor). Citatele muzicale au darul de a reverbera liric trăiri, de a anticipa confruntări mai tăioase („*Voici les picadors*”), de a comenta întâmplările („*On n'oublie rien*”), de a marca intensitatea trăirilor („*Ne me quitte pas*”, „*Quand on n'a que l'amour*”).

În rolul asistentei *Stéphanie*, Adela Mărculescu desfășoară un evantai impresionant de stări și trăiri. Dezvăluire ce implică arta compoziției, a gradației și a unor tranziții din cele mai surprinzătoare, toate făcute credibile prin umor.

La intrarea în scenă, *Stéphanie* cea cu răspunsuri stereotipe și reacții convenționale, cea „impecabilă” ca ținută și distantă în relații pare un sloi de gheață. Câte un gest mărunț (precum expedierea – neatentă – la coș a unei scrisori importante) trădează dacă nu „absența”, măcar omul supus greșelii (de dincolo de „automatul” la vedere).

Treptat, prin carapacea impecabilă răzbate o devoțiune cu rădăcini vechi și adânci. Iat-o, deci, pe *Stéphanie*, când sigură pe ea, când contrariată și „încurcată”, făcând servicii *contre-coeur*. Și iat-o, apoi, acceptând să se dea drept alta. Iat-o tatonând terenul „adversarei”, ba chiar, cum dentistul, becher, își inventase o familie cu doi copii, pentru a se sustrage unor obligații conjugale, iat-o erijându-se într-o soție „de excepție”, gata să-și cedeze locul, ba chiar s-o petească pe amantă. Iat-o apoi metamorfozându-se într-o femeie de lume și de mare clasă; ba chiar și într-o cochetă pimpant-provocatoare, irezistibilă. Și, ținând piept, apoi, partenerilor „de farsă” care ies din rol și devin „don Juan” îndrăzneți. Actrița e convingătoare și în ipostaza celei care vorbește resemnată despre condiția ei de femeie singură, de grija unei mame în vârstă și consolarea unui drăgălaș animal de companie.

Și ce schimbare de expresie pe chipul ei, în final, când eroina își vede visul cu ochii! În atari scene, Adela Mărculescu dezvoltă la fel de convingător registrul francheții și al gravității, ori al ironiei tăioase și al umorului insinuant.

Ce partener ideal putea avea Adela Mărculescu la moment jubiliar? Bineînțeles că pe nimeni altul decât pe Damian Crâșmaru. Coleg de Național (teatru ai cărui „societari” sunt

Adela MĂRCULESCU și Damian CRĂȘMARU

amândoi); cel lângă care s-a impus atât cu comedii (*Dragă mincinosule, Vecina de alături, Anul trecut la aceeași oră, Ursul*), cât și în drame (*Între patru ochi, Eleni*).

În *Julien*, Damian Crâșmaru se joacă amuzant cu destinul și cu așteptarea noastră ca acesta să se împlinească.

Cum era de așteptat, intriga piesei le stimulează celor doi un încântător duel de spirit, fantezie ori de lirism delicat disimulat; un aiuritor ping-pong al replicilor tăioase și truculente. Damian, care excelează în mânăuirea floretei și a efectelor mai corozive, portretizează, în „linia” sa, un dulce egoist răsfățat ce se încurcă din ce în ce mai tare în propriile minciuni; un aiurit labil și nervos, care afectează mereu un aer important și preaplinul obligațiilor profesionale. Un „ingenios” neobosit în găsirea de soluții salvatoare și avantajoase.

Spectacolul impune atenției și doi interpreți ai noilor generații, consacându-i ca talente de mare viitor: *Antonia* este, în *Floarea de cactus*, frumoasa Cristiana Răduță Bobic (despre care mi s-a spus că a trecut și prin televiziune, cântă și pe care eu o țin bine minte din *Popcorn* de la Teatrul Mic). Cristiana Răduță își joacă rolul cu dăruire, cuceritoare naturalețe, aplomb, dar și cu notabilă personalitate, și integrându-se perfect stilului spectacolului și partenerilor. Iar tinerețea, dezinvoltura și capacitatea modulării dispozițiilor, ca și impresia ținutelor moderne, „casual”, dar sofisticate ca design, care-i vin atât de bine – cu efect sigur asupra publicului (costumele sunt semnate de Ioana Cantuniari Marcu).

Remarcabil este și Ionuț Adăscăliței (îl știu din *Dulcea pasăre a tinereții*, și trec peste prestările lui pentru televiziune!). Interpretul lui *Igor*, scriitorul insomniac, vecinul de mai multe ori salvator al Antoniei, are prezența (mă refer la forța privirii și a adresei), credibilitate, căldură și tandrețea necesară personajului.

Excelenți sunt și cei doi „sopiranti”, mereu inoportuni, folosiți fără scrupule de *Julien*, Theodor Danetti (D-I *Crochet*, rol în care mai joacă și Mihai Niculescu) modelează, cu linii simple, dar sugestive, poza suficienței, a prețiozității și a veleitarismului ridicol a elegantului pacient; un ipochimen mereu afectat și aferat, gata să invoce cu morgă relațiile lui din înalta societate (plouă cu miniștri pe toate traseele sale!), un tip extrem de artificializat, căruia nu i-a pierit instinctul cuceritor. Oarecum prin contrast, Rudi Rosenfeld conferă mobilitate, elasticitate și o foarte activă viclenie mărunțului *Norbert*. Un mic profitor care-și negociază serviciile galante contra unor onorarii reduse, altfel bon viveur și galant; și care e gata să-și iasă din rol pentru a face, ridicol, pe toreadorul.

În *Floarea de cactus*, Alice Barb se apropie, notabil, de idealul unui spectacol fermecător, spumos și efervescent ca o cupă de șampanie franțuzească.

Marinela ȚEPUȘ

Îmi place când foaierele teatrelor
devin reîncălțătoare

Poate greșesc gândindu-mă, tot mai mult în vremea din urmă, că nu se acordă destulă importanță, destulă prețuire marilor noștri actori! Se trec încet, cu multă discreție, îi plângem la final și îi uităm (prea) repede. Sunt, totuși, aceia care ne-au luminat clipele, ne-au înveselit viața, ne-au fost modele. Sunt aceia pe care-i recunoaștem, cu ușurință, pe stradă. Sunt aceia despre care nu vrem să aflăm că ne seamănă în totul, adică trăiesc, iubesc, plâng, râd, mor. Ne place să-i credem veșnic deasupra oricărei situații, mereu zâmbitori. În ultimul timp, însă, metehnele vieții de zi cu zi ne fac să nu-i mai băgăm în seamă. Rareori, teatrele își serbează vedetele așa cum se cuvine. Și mai rar se montează vreun spectacol special pentru vreun mare artist care împlinește vreun număr (memorabil) de ani pe scenă.